

İK V DEĞERLENDİRME NOTU

İSKOÇYA REFERANDUMUNDAN
BAĞIMSIZLIK KARARI ÇIKARSA, AB
ÜYELİĞİ NASIL GERÇEKLEŞİR?

Yeliz ŞAHİN
İK V Uzmanı

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI

İSKOÇYA REFERANDUMUNDAN BAĞIMSIZLIK KARARI ÇIKARSA, AB ÜYELİĞİ NASIL GERÇEKLEŞİR?

Yeliz Şahin, İKV Uzmanı

İki hafta kadar kısa bir süre sonra, İskoçya halkı Birleşik Krallık'ın çatısı altında kalıp kalmamayı oylayacak. 18 Eylül 2014 tarihinde İskoç halkına "İskoçya bağımsız bir ülke olmalı mıdır?" diye sorulacak. Sandıktan hangi sonucun çıkacağı gerek İngiltere gerekse AB açısından büyük önem taşıyor. Eğer İskoçya halkı tercihini bağımsızlıktan yana kullanırsa İskoçya, 300 yılı aşkın bir birlikteliği sonlandırarak Avrupa sahnesine Mart 2016'da bağımsız bir devlet olarak çıkacak. İskoçya'nın bağımsızlık referandumunun sonucu, elbette İngiltere Başbakan David Cameron'ın Mart 2015 seçimlerinde Muhafazakâr Parti'nin seçimlerde galip gelmesi halinde 2017'de Birleşik Krallık'ın AB üyeliğini referanduma götürme planlarında da belirleyici olacak.

İskoçya'da 2011 yılındaki seçimleri önde tamamlayarak iktidar olan İskoçya Ulusal Partisi'nin (SNP) başı çektiği bir kesim, bağımsızlığı destekliyor. Buna karşın, İngiltere hükümetinin de desteğini alan İskoçya Maliye eski Bakanı Alistair Darling liderliğindeki "Birlikte Daha İyiyiz" (*Better Together*) kampanyası Birleşik Krallık'tan ayrılmaya "hayır" kampanyaları yürütüyor. Her ne kadar bazı araştırma şirketleri tarafından gerçekleştirilen anketlere göre bağımsızlık karşıtları şimdilik önde görünse de, bağımsızlık taraftarları ve bağımsızlık karşıtları arasındaki fark kapanmaya devam ediyor ve dengeler her an değişebilir. 18 Eylül'de sandıktan "evet" oyunun mu "hayır" oyunun mu çıkacağını hep birlikte göreceğiz. Bunun öncesinde, AB'nin bu konudaki tutumunu masaya yatıralım.

ABA MADDE 48 Mİ? MADDE 49 MU?

Bağımsızlık senaryosu gerçek olursa İskoçya'nın hangi koşullarda ve nasıl AB üyesi olacağı tam bir muamma. Bu durumda, 40 yılı aşkın süredir AB müktesebatını uygulayan İskoçya, AB için bir üçüncü ülke konumuna gerileyecek. İskoçya, AB'ye üyelik başvurusunda bulunup AB Antlaşması (ABA) Madde 49 temelinde genişleme politikası kapsamındaki mevcut kurallar çerçevesinde mi müzakerelere başlayacak? Bu durumda, Türkiye, İzlanda ve Batı Balkan ülkelerinin ardından AB'nin bekleme odasındaki en son devlet mi olacak? Yoksa, bağımsız İskoçya'nın AB üyeliği konusu olarak ABA Madde 48 uyarınca Antlaşmalarda değişikliğe gidilmesi şeklinde "AB içi bir mesele" gibi mi yönetilecek?

Antlaşmalar, bir ülkenin AB üyeliğinin nasıl gerçekleşeceği veya Lizbon Antlaşması'yla yapılan reformlar sonucu mevcut üyelerden birinin AB'den çıkışı konusunda hükümler içerirken (sırasıyla ABA Madde 49 ve Madde 50), bir Üye Devletin birden fazla devlete ayrılması ve bunun sonucunda AB üyeliğinin nasıl gerçekleşeceği konusunda bir düzenleme getirmiyor. Bu konuda; yani AB üyesi olan bir ülkeden bağımsızlığını kazanan yeni bir devletin AB üyesi olması konusunda AB'de bir emsal de yok. Buna karşılık, AB'nin Üye Devletlerinden bazılarının coğrafi sınırlarının yeniden tanımlanmasına yeşil ışık yaktığı birkaç vakadan söz etmek mümkün. Danimarka'ya bağlı Grönland'ın AB'den ayrılması; Fransa'nın egemenliği altında bulunan Cezayir'in 1962 yılında bağımsız olmasıyla AB üyeliğinin sona ermesi ve 1990 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla iki Almanya'nın birleşmesiyle Doğu Almanya topraklarının da AB'ye dâhil

olması bunlardan en fazla bilinenleri. Bunlardan Grönland'ın AB'den ayrılması ve Çekoslovakya'nın dağılması gibi konular, İskoçya'nın AB üyeliği konusundaki tartışmalara sınırlı katkı sağlıyor.

1 Şubat 1985 tarihinde Danimarka'ya bağlı Grönland, 1985 yılında AB üyesi devletlerin onayıyla, Antlaşmalarda değişiklik yapılması yoluyla AT/AB'den ayrılarak, Danimarka'nın denizaşırı toprakları olarak kalmıştı. Grönland vatandaşları, AB vatandaşı olmalarına ve Grönland'ın Schengen Alanı'na dâhil olmasına rağmen, Grönland'da AB müktesebatı uygulanmıyor. Ancak, İskoçya'nın AB içerisinde kalmak istediği düşünüldüğünde, Grönland örneği de geçerliliğini yitiriyor. Çekoslovakya'nın Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olarak ayrılması ise, AB üyeliğinden önce gerçekleştiği için İskoçya'nın durumuna ilişkin bir çözüm sunmuyor.

İSKOÇYA BÖLGESEL HÜKÜMETİ VE AB KURUMLARININ TUTUMU

İskoçya bölgesel hükümeti tarafından Kasım 2013'te yayımlanan Beyaz Kitap'ta bağımsızlık referandumundan bağımsızlığa "evet" oyu çıkmasının ardından, AB üyesi devletlerle İskoçya'nın resmen bağımsızlığını kazanacağı 24 Mart 2016 tarihinde AB üyesi olacak şekilde yumuşak bir geçiş sürecinin hayata geçirilmesi konusunda bir anlaşmaya varılması yer alıyor¹. Referandumdan bağımsızlık tarihine kadar geçecek 18 aylık sürede katılım sürecini hızlandırılmış bir şekilde tamamlamak isteyen Alex Salmond liderliğindeki İskoçya bölgesel hükümeti, AB müktesebatını uygulamakta olan İskoçya'nın AB üyeliği hedefinin hemen gerçekleştirilebileceğini savunuyor.

Bu görüşü destekleyenler, sürecin Antlaşmalarda değişiklik yapılmasına ilişkin usulleri ortaya koyan ABA Madde 48 temelinde yürütülmesi gerektiğini savunuyor. Buna göre, Üye Devletlerden biri, Avrupa Parlamentosu (AP) veya Komisyonu, AB Zirvesi'ne Antlaşmalarda değişiklik yapılması yönünde öneride bulunabilir. AB Zirvesi, AP ve Komisyon'un görüşü aldıktan sonra basit çoğunlukla değişiklik teklifini değerlendirmeye karar verir. Daha sonra konuya ilişkin bir konvansiyon toplar. Önerilen değişiklik teklifini inceleyen konvansiyon, oybirliği ile bir tavsiye kararı kabul eder. Konvansiyonun önerisi ise, Üye Devlet hükümetlerinin onayına sunulur.

Ancak, Madde 48 opsiyonuna başvurmak sanıldığı kadar kolay olmayabilir. Antlaşmaların koruyucusu konumundaki Avrupa Komisyonu'nun temsilcileri konuya ilişkin yaptıkları açıklamalarda, bir bölgenin bir Üye Devletten ayrılması durumunda geçerli prosedürün ABA Madde 49 olacağını kaydediyor.

AB kurumlarının bu konularda Üye Devletlerin anayasal düzenlemelerini esas alan bir yaklaşım benimsediği söylenebilir². Avrupa'daki ülkelerin sınırlarında değişikliklere sıcak bakmayan AB, Yugoslavya'nın parçalanması sürecinde bağımsızlığını ilan eden devletleri tanımakta ilk etapta bu nedenle tereddüt etmişti. Toprak bütünlüğünün bölünmezliği ilkesini destekleyen AB üye devletleri, Kırım'ın Mart 2014 tarihinde gerçekleştirilen referandumla Rusya'ya bağlanmasını tanımayı reddetmişti. İskoçya'da

¹ Scottish Government, "European Union", *Scotland's Future- Your guide to an independent Scotland: a summary*, 2013, s.24, <http://82.113.138.107/00439013.pdf>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

² Graham Avery, "Independentism and the European Union", *European Policy Centre Policy Brief*, 7 Mayıs 2014, http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_4393_independentism_and_the_eu.pdf, Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

durum farklı. İskoçya, bağımsızlık referandumuna Londra'nın onayıyla anayasal süreçlere uygun şekilde gidiyor. Bu durum AB kurumlarının temsilcileri tarafından "referandum kararına saygı gösterdikleri" şeklinde ifade ediliyor.

2004 yılında dönemin Komisyon Başkanı Romano Prodi, yazılı bir soru önermesine verdiği cevapta, Antlaşmaların yalnızca Üye Devletler için geçerli olduğunu ve bir Üye Devlete bağlı bir toprağın ya da bölgenin bağımsızlığını kazanarak artık bu üye devlet içerisinde yer almaması durumunda Antlaşmaların bu bölgede geçerli olmayacağını vurgulamış ve bağımsızlığını kazanan bu bölgenin AB için üçüncü ülke konumuna gerileyeceğini belirtmişti. Prodi'ye göre, söz konusu bölge, bağımsızlığını ilan etmesinin ardından AB Antlaşması'nın 49 Maddesi uyarınca AB'nin temel değerlerini paylaşan her Avrupalı devlet gibi üyelik başvurusunda bulunabilir. Ancak üyelik başvurusunun Konsey'de oybirliği ile kabul edilmesi halinde, söz konusu devlet ile müzakerelere başlanır. Söz konusu devlet ile AB üye devletleri arasında imzalanan Katılım Antlaşması ise bu devletin ve tüm Üye Devletlerin onayını gerektirmektedir³.

Benzer bir değerlendirme de AB'nin yürütme organı Avrupa Komisyonu'nun mevcut Başkanı Barroso'dan geldi. Barroso kendisine bağımsız İskoçya'nın AB üyeliği konusunda yöneltilen soruya verdiği cevapta, mevcut bir Üye Devletten ayrılarak bağımsızlığını kazanacak yeni bir devletin yeniden üyelik başvurusunda bulunması gerekeceğini belirterek, üyelik kararının tüm Üye Devletlerin oybirliğiyle alınacağını anımsattı ve Kosova'nın bağımsızlığını tanımayı reddeden beş Üye Devlete atıfta bulunarak, İskoçya'nın AB üyeliği için "imkânsız değilse de, oldukça zor" değerlendirmesinde bulundu⁴.

Bilindiği gibi, İspanya, Slovakya, Romanya, GKRY ve Yunanistan, emsal teşkil edebileceği gerekçesiyle 2008 yılında bağımsızlığını ilan eden ve hâlihazırda 110 devlet⁵ tarafından tanınan Kosova'nın bağımsızlığını tanımıyor. İspanya, bunun özerk Katalonya ve Bask bölgelerine; Slovakya ve Romanya da Macarların yoğunlukta yaşadığı bölgelere örnek teşkil edeceği; Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve bunu destekleyen Yunanistan ise bu adımın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınmasına zemin hazırlayacağı gerekçesiyle Kosova'nın bağımsızlığını tanımayı reddediyor. Bu devletlerin İskoçya'nın bağımsızlığını tanıyıp tanımayacaklarını söylemek oldukça güç. Madrid, Edinburgh'un referandum planlarına engel olmayacağını açıklasa da, halkın bağımsızlığı tercih etmesi halinde İskoçya'nın AB üyeliği için yeniden başvurması gerektiği yönünde bir tutum benimsediği biliniyor. Üyeliğin tüm Üye Devletlerin onayını gerektirdiği düşünüldüğünde, Madrid'in İskoçya'nın üyeliğini veto etmeyeceği konusunda emin konuşmak güç⁶.

³ Answer given by Mr Prodi on behalf of the Commission, Official Journal of the European Union, C 84 E/421, 3 Mart 2014, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:084E:0421:0422:EN:PDE>, Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

⁴ "Scottish independence: Barroso says joining EU would be 'difficult'", BBC, 16 Şubat 2014, <http://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-26215963>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

⁵ <http://www.kosovothanksyou.com/>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

⁶ Dave Keating, "Spain could veto independent Scotland, says minister", European Voice, 3 Şubat 2014, <http://www.europeanvoice.com/article/spain-could-veto-independent-scotland-says-minister/>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

AB Konseyi Başkanı Van Rompuy'un da Barroso tarafından benimsenen görüşü desteklediğini söylemek mümkün. Aralık 2013'te Madrid'de kendisine yöneltilen bir soruya cevaben Katalonya'nın bağımsız olması senaryosunu değerlendiren Van Rompuy AB Antlaşmalarının ancak Üye Devletler için geçerli olduğunu belirterek, Antlaşmaların bir Üye Devletten bağımsızlığını kazanan bir bölge ya da toprak için geçerliliğini yitireceğini teyit etmişti. Söz konusu bölgenin AB için bir üçüncü ülke konumuna gerileyeceğini kaydeden Van Rompuy, bağımsızlığını kazanan yeni devletin ABA Madde 49 kapsamında üyelik başvurusunda bulunması gerekeceğini ve AB üyeliğinin tüm Üye Devletlerin onayına bağlı olacağını vurgulamıştı⁷.

Diplomatik kaynaklardan alınan bilgi, Barroso'nun halefi Juncker'in bu konuda farklı bir tutum izleyebileceği yönünde⁸. 1 Kasım 2014'te Komisyon Başkanlığını Barroso'dan devralmaya hazırlanan Juncker'in bağımsız olması halinde, İskoçya'nın AB üyeliğine soğuk bakmayacağı konuşuluyor. Bu kesimlere göre, kendisi de küçük bir ülkeden gelen Juncker, her ne kadar 2019 yılına kadar yeni genişleme dalgalarına kapıyı kapatan bir söylem benimsemiş olsa da, Birleşik Krallık çatısı altında 40 yılı aşkın süredir AB içerisinde yer alan ve AB üyeliğinin temel koşullarını karşılayan İskoçya'nın özel bir vaka olduğunu düşünüyor. Ancak, bu görüşlerin basına sızmasının ardından Komisyon'un açıklama yapmaktan kaçınması akıllardaki soru işaretlerini artırdı.

AB KURUMLARININ GÖRÜŞÜNE GETİRİLEN ELEŞTİRİLER

Komisyon Başkanı Barroso başta olmak üzere, AB kurumlarının temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelerde bazı eksikliklerden söz etmek mümkün. Bunlardan en çarpıcı olanı, İskoçya'nın bağımsızlık ilanının ardından otomatikman AB'den çıkışından söz edilmesi. Barroso'nun açıklamaları, bu durumda üçüncü ülke statüsünde değerlendirilmeye başlanacak İskoçya'nın AB üyeliğinden çıkışının ne şekilde gerçekleşeceği konusunda bir açıklama getirmiyor. Grönland örneği göz önünde bulundurulunca, bunun oldukça çetin müzakerelere sahne olabileceği görülüyor. 23 Şubat 1982 tarihinde AET/AB'den ayrılma kararı alan Grönland, Danimarka ve Avrupa Komisyonu ile gerçekleştirdiği çetin müzakerelerin ardından ancak üç sene kadar sonra 1 Şubat 1985'te bunu hayata geçirebilmişti.

ABA Madde 49'un İskoçya için uygulanmasını desteklemeyenler, İskoçya halkının bağımsızlığı tercih etmesi halinde AB'nin 1990 yılında Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi ve AB üyeliği sürecinde gösterdiği stratejik vizyon örneğinin bir benzerini benimsemesi gerektiğini ifade ediyor⁹. Bu yaklaşıma göre, Üye Devletler ve AB kurumları Antlaşma hükümlerinin kapsamında yer almayan bir konuda pragmatik bir şekilde anlaşmaya varabilir. Bu kesimlerce savunulan bir diğer argüman da ABA Madde

⁷ AB Konseyi, "Remarks by President of the European Council Herman Van Rompuy, on Catalonia", Madrid, 12 Aralık 2013, EUCO 267/13, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/140072.pdf. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

⁸ Andrew Withaker, "Independence: Juncker 'sympathetic' to Scots EU bid", *The Scotsman*, 20 Temmuz 2014, <http://www.scotsman.com/news/politics/top-stories/independence-juncker-sympathetic-to-scots-eu-bid-1-3482266>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

⁹ Sionaidh Douglas-Scott "How easily could an independent Scotland join the EU?", *University of Oxford Legal Research Paper Series*, Temmuz 2014, s.1-25 http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID2462227_code1246246.pdf?abstractid=2462227&mirid=1. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

4(3)'te ortaya konulan dürüst iş birliği ilkesinin Üye Devletlere, İskoçya resmen bağımsızlığını ilan etmeden AB ve diğer Üye Devletlerle ilişkilerinin geleceğinin belirlenmesini gerektirdiği yönünde¹⁰. Bunun yanında, bu kesimler AB vatandaşlığı kavramından gelen bazı hakları öne sürerek, Barroso tarafından yapılan değerlendirmedeki sorunlara dikkat çekiyorlar.

MADDE 49 SEÇENEĞİ VE TARTIŞMALI KONULAR

AB kurumlarının üst düzey yetkilileri tarafından yapılan açıklamalar ışığında, İskoçya'nın bağımsızlığını kazanması halinde ABA Madde 49'un uygulanması ihtimali güçleniyor. Bu durumda, İskoçya, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu genişleme politikası kapsamındaki ülkeler (aday ülkeler ve potansiyel aday ülkeler) kategorisinde yer almaya başlayacak. AB müktesebatının dinamik yapısı ve sürekli geliştiği göz önünde bulundurulduğunda, AB müktesebatını uzun zamandır uygulayan İskoçya için bazı Üye Devletlerin muhalefeti hesaba katılmadığında dahi sürecin 4-5 yıllık bir zaman alacağı öngörülüyor¹¹.

Bunun yanında, bağımsız İskoçya'nın AB üyeliği konusunda açıklığa kavuşturulması gereken para birimi, Schengen alanı üyeliği ve AB bütçesine katkı gibi hassas konuların süreci zorlaştırabileceğini belirtmek gerekiyor. Edinburgh, İskoçya'nın bağımsızlığı tercih etmesi halinde, Avro Alanı'nın ekonomik ve siyasi hedeflerini desteklemesine rağmen, ortak para birimine geçmeyerek Sterlin'i kullanmayı sürdüreceğini ifade ediyor. Ancak, bilindiği gibi AB Üye Devletleri içerisinde, ortak para birimi dışında kalma (*opt-out*) hakkına sahip iki ülke (Danimarka ve Birleşik Krallık) dışında, Avro Alanı'na üye olmayan diğer Üye Devletlerin yakınsama kriterlerini yerine getirmelerinin ardından ortak para birimini kullanmaya başlamaları öngörülüyor. Özellikle ortak para biriminin oldukça kırılğan olduğu bir dönemden geçmekte olduğu mevcut durumda, böyle bir adımın göndereceği sinyaller de düşünüldüğünde, İskoçya'nın Üye Devletleri bu konuda ikna etmesi oldukça zaman alacağı benziyor. Bu durumda, bağımsız İskoçya'nın yakınsama kriterlerini yerine getirdiğinde Avro Alanı'na dâhil olması beklenecek.

İrlanda ve İngiltere gibi Ortak Seyahat Alanı'nda (*Common Travel Area*) kalmak isteyen İskoçya'nın bağımsızlığı tercih etmesi halinde Schengen Alanı'nın dışında kalma hakkı elde etmesi gerekecek. Bir diğer tartışmalı konu ise, İskoçya'nın AB bütçesine katkısı olacağı benziyor. Bağımsızlığını kazanması halinde, İngiltere'nin AB bütçesine sağladığı net katkı üzerinden aldığı geri ödemedi 2020 yılına kadar pay almaya devam etmek isteyen İskoçya'nın bu konuda AB liderlerini nasıl ikna edeceği de bilinmezliğini koruyor. AB'nin daha yoksul üyelerinin İskoçya'nın AB bütçesine kendilerinden daha az katkı sağlamasına yeşil ışık yakmasına göz yumması ise zor görünüyor¹².

18 Eylül'de yapılacak referandumdan bağımsızlık kararı çıkması halinde, İskoçya'nın AB ile ilişkilerinin yeniden tanımlanması konusunda AB kurumlarını ve Üye Devletlerini çetin müzakereler beklediğini söyleyebiliriz. Bu durumda, Üye Devletler İskoçya

¹⁰ A.g.e, s. 16

¹¹ "Homage to Caledonia", Charlemagne, *The Economist*, 22 Şubat 2014, <http://www.economist.com/news/europe/21596964-how-scotlands-referendum-affecting-politics-europe-homage-caledonia>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

¹² John Kerr, "The EU and an independent Scotland", *CER insight*, Centre for European Reform, 23 Temmuz 2013, <http://www.cer.org.uk/insights/eu-and-independent-scotland>. Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.

konusuna pragmatik bir şekilde yaklaşarak, ABA Madde 48'e başvurmayı seçebilir. Ancak, burada sürecin yalnızca Londra veya Edinburgh'nun kontrolünde gelişmeyeceğini belirtmek gerekiyor. İspanya başta olmak üzere tüm Üye Devletlerin tutumu İskoçya'nın bağımsızlık referandumundan bağımsızlık kararı çıkması halinde, AB üyeliğinin nasıl gerçekleşeceği konusunda belirleyici olacak.

Son kamuoyu araştırmaları, bağımsızlık yanlılarının İskoçya halkının yüzde 42'sini oluşturduğunu, ayrılmaya "hayır" diyenlerin oranının ise yüzde 48 civarında olduğunu gösteriyor¹³. Buna göre referandumdan bağımsızlık karşıtlarının galip çıkacağı öngörülebilir. . Bu durumda İskoçya'nın AB üyeliği Birleşik Krallık çatısı altında devam edecek, ancak referandum etrafında şekillenen talepler İskoçya'ya daha fazla yetki devri konusunu da gündeme taşıyacak. İspanya'da Katalonya ve Bask bölgesi ile Belçika'da Flaman bölgesinde ayrılıktan yana seslerin yükselmesi, Üye Devletlerden ayrılmanın gelecekte de gündeme gelebileceğini gösteriyor. Bu durumda, bu şekilde mevcut Üye Devletlerden ayrılan yeni bağımsız entitelerin ortaya çıkması durumunda meydana gelecek sorunların, yetkili AB kurumları tarafından oluşturulacak bir formül ile çözüme kavuşturulması gerekecek.

---

¹³ "Should Scotland be an independent country?", Opinion Polls, WhatScotlandThinks.org, <http://whatscotlandthinks.org/questions/should-scotland-be-an-independent-country-1#line>, Erişim tarihi: 3 Eylül 2014.